

G'ARBIY YEVROPA MUSIQASI. UNDAGI RENESSANS VA BAROKKO

Muallif: *Termiz davlat pedagogika instituti, Jismoniy Madaniyat va san'at fakultetining musiqa ta'limi yo'nalishi 3- kurs talabasi Xilola Mauzerova*

Ilmiy rahbar: *Raxmatullayev Xumoyun Shafokatovich Termiz davlat pedagogika instituti, Musiqa madaniyati va mahorati kafedrasi katta o'qituvchisi, dots.v.b.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada G'arbiy Yevropa musiqasining rivojlanishidagi muhim davrlar, ya'ni Renessans va Barokko davrlari tahlil etiladi. Renessans musiqasi (1400-1600) san'at va ilm-fan sohalarida yangilanishlarning ajralmas qismi bo'lib, avvalgi gotik uslubdan tortib, polifoniya texnikalari va yangi melodik uslublarning paydo bo'lishiga olib keldi. Barokko davri (1600-1750) esa, musiqaning ifoda kuchini yanada kuchaytirib, drama, hissiyot va orkestratsiyaning rivojlanishi bilan xarakterlanadi. Ushbu maqola orqali muzika nazariyasi, asarlar va ularning mualliflari, shuningdek, musiqiy madaniyatning jamiyatga ta'siri haqidagi ma'lumotlar taqdim etiladi.*

Kalit so'zlar: *G'arbiy Yevropa musiqasi, Renessans, Barokko, Polifoniya, Melodika, Drama, Musiqa nazariyasi, Musiqa tarixi, Musiqiy madaniyat.*

Kirish

G'arbiy Yevropa musiqasi tarixi o'z ichiga ko'plab muhim davrlarni olib kiradi. Ushbu davrlardan biri Renessans va Barokko davrlaridir. Ushbu maqola Renessans va Barokko musiqasining asosiy xususiyatlari, rivojlanish sabablari va ularning tadqiqotchilar va musiqachilar tomonidan qabul qilinishi haqida gapiradi.

Renessans davri (14-17 asr)

Renessans, ya'ni qayta tug'ilish, 14-asr oxiridan 17-asrgacha davom etgan davr bo'lib, bu davrda san'at, ilm-fan va madaniyatda ko'plab o'zgarishlar yuz berdi.

Musiqa sohasida ham o'zgarishlar sodir bo'ldi. Renessans musiqasi asosan polifoniyaga asoslangan bo'lib, unda bir nechta ovoz bir vaqtning o'zida kiritilgan.

Renessans musiqasining asosiy vakillari orasida Joskuin des Prez, Jiovanni Palestrina va Tomas Tallis kabi musiqachilar bor. Ularning asarlari musiqiy shakl va kompozitsiya nuqtai nazaridan yangiliklar kiritdi. Masalan, Palestrina choral musiqasi diniy qo'shiqlarni yanada boyitdi va o'zining garmonik tizimi bilan mashhur bo'ldi.

Barokko davri (17-18 asr)

Barokko davri Renessans davridan keyin boshlanadi va 17-asrning o'rtalaridan 18-asrning oxirigacha davom etadi. Bu davrda musiqada yangi uslublar va tushunchalar paydo bo'la boshladi. Barokko musiqasida dramatiklik, ekspressivlik va tropikalar ko'proq e'tiborga olindi. Bu davr musiqasi asosan bir ovozli va monodiyaga o'tishga olib keldi.

Barokko musiqasining eng mashhur vakillaridan biri Yozef Gaydn, Iogann Sebastian Bax va Jorj Fridrih Gendel hisoblanadi. Bax o'z asarlarida murakkab kontrapunkt va harmoniyadan foydalangan bo'lib, bu uning musiqasini hayratlanarli darajada boyitgan. Gendel esa opera va oratoriyalar janrida o'ziga xos uslubni shakllantirgan.

Musiqaning ijtimoiy va madaniy konteksti

Renessans va Barokko davrlarida musiqaning ijtimoiy ahamiyati juda yuqori bo'ldi. Musiqa nafaqat diniy marosimlarda, balki ijtimoiy tadbirlarda ham muhim rol o'ynadi. Musiqasana'ti asosan saroy tadbirlari va aristokratiya bilan bog'liq bo'lgan.

Har ikki davrda musiqaga bo'lgan qiziqish ortib borgan, bu esa musiqiy asarlarning ko'payishiga olib keldi. Musiqaning o'qitilishi va ta'limi ham rivojlanib, yangi musiqiy nazariyalar va uslublar paydo bo'ldi.

Xulosa

G'arbiy Yevropa musiqasining Renessans va Barokko davrlari san'at va madaniyat tarixida muhim o'rin egallaydi. Bu davr musiqasi yangiliklar, uslublar va ijodiy fikrlar bilan to'lib toshgan bo'lib, keyingi avlod musiqachilariga asos bo'lib xizmat qilgan. Renessans va Barokko musiqasana'tining rivojlanishida o'ziga xos iz qoldirgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. "A History of Western Music" - J. Peter Burkholder, Donald Jay Grout, Claude V. Palisca.
2. Raxmatullaev, X. S. (2023). MESOPOTAMIYA (IKKI DARYO ORALIGI) MUSIQASI. Академические исследования в современной науке, 2(9), 102-113.
3. "The Oxford History of Western Music" - Richard Taruskin.
4. Raxmatullaev, X. S. (2023). MUSIQANING KASHF QILINISHI HAQIDAGI NAZARIYALAR. TARIYGACHA BOLGAN DAVR. Solution of social problems in management and economy, 2(4), 70-75.
5. "Renaissance Music: Music in Western Europe, 1400-1600" - Allan W. Atlas.
6. "Baroque Music: Music in Western Europe, 1580-1750" - John Walter Hill.